

Marcin Stępień
Politechnika Częstochowska

ZARZĄDZANIE POLITYKĄ RACHUNKOWOŚCI W ASPEKTCIE PRAWA PODATKOWEGO

Wprowadzenie

Jednostki gospodarcze, prezentując osiągnięte wielkości ekonomiczne, realizują nadrzędną koncepcję rachunkowości, jaką jest prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji majątkowo-finansowej. Ukształtowane przez teorię i praktykę nadrzędne zasady rachunkowości zapewniają cechy jakościowe sprawozdań finansowych. Wprowadzanie w życie wytycznych zawartych w kodeksie etyki zawodowej jest wyrazem dążenia do jakościowego doskonalenia cech rachunkowości. System rachunkowości dostarcza wieloaspektowych informacji, służących również rozliczeniom jednostki gospodarczej z otoczeniem fiskalnym. Prawo podatkowe, inaczej niż prawo bilansowe, służy głównie celom fiskalnym państwa. Opierając się na systemie rachunkowości, odmiennie reguluje podstawowe pojęcia służące ustaleniu dochodu jednostki. Używając zatem zmiennych ekonomicznych dla zaprezentowania wyniku podatkowego osiągniętego przez jednostkę gospodarczą, prawo podatkowe narzuca sposób wyceny i prezentacji przychodów i kosztów, które stanowią wynik zwiększenia lub zmniejszenia zasobów lub źródeł finansowania. Celem artykułu jest prezentacja dorobku teorii prawa podatkowego w kształtowaniu zasad podatkowych w porównaniu z zasadami rachunkowości. Osiągnięciu celu będzie służyć wykorzystanie metody monograficznej i ankietowej wraz z metodą analizy piśmiennictwa i ustawodawstwa.

1. Cechy informacji ekonomicznej w aspekcie prawa bilansowego

Rachunkowość stanowi podstawowy element systemu informacyjnego funkcjonującego w jednostce gospodarczej. Celem rachunkowości jest dostarczenie in-

formacji przydatnej różnym użytkownikom, dotyczącej wewnętrznego i zewnętrznego otoczenia jednostki gospodarczej. Przedsiębiorstwa zobowiązane do tworzenia informacji sprawozdawczej zmuszone są realizować główny cel praktyczny stawiany przed rachunkowością, jakim jest pomiar wielkości ekonomicznych pozwalających scharakteryzować rezultaty prowadzonej działalności gospodarczej¹. Zasady tworzenia i prezentowania informacji przez system rachunkowości reguluje podstawowy akt prawny, jakim jest ustawa o rachunkowości, wraz z Krajowymi Standardami Rachunkowości, opartymi na dorobku i doświadczeniu ukształtowanej od lat teorii i praktyki stosowania rachunkowości.

System rachunkowości, kierując się kilkusetletnim rozwojem, stosuje zasady określane mianem nadrzędnych zasad rachunkowości². Nie zostały one ujęte jako standard czy dyrektywa. Można jednak z ich treści wyprowadzić zasady, które są powszechnie honorowane przez odwzorowanie ich treści w ustawie o rachunkowości.

Podstawowymi zasadami rachunkowości są:

- zasada prawdziwego i wiernego obrazu (*true and fair view*),
- memoriałowa,
- współmierności,
- ostrożności,
- kontynuacji działania,
- ciągłości,
- istotności,
- zakazu kompensat³.

Nadrzędne zasady rachunkowości wynikające z ustawy o rachunkowości pozwalają podporządkować prowadzenie rachunkowości jednolitej koncepcji tworzenia rzetelnej informacji ekonomicznej.

Nadrzędną zasadą współczesnej rachunkowości jest **zasada prawdziwego i wiernego obrazu** stanowiąca, iż system rachunkowości jednostki gospodarczej powinien dać wierny obraz sytuacji finansowej i rezultatów jej działalności⁴.

Kolejna zasada **memoriału** (ang. *accrual basis assumption*) określa, iż w księgach rachunkowych i wyniku finansowym jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty⁵.

¹ Por. *Prawo bilansowe a prawo podatkowe*, red. B. Micherda, Difin, Warszawa 2007, s. 11.

² Por. Z. Messner, *Podstawy rachunkowości*, Wydawnictwo AE w Katowicach, Katowice 2001, s. 31; *Organizacja rachunkowości*, red. M. Dobija, Wydawnictwo AE w Krakowie, Kraków 1999, s. 81-84; E. Nowak, *Rachunkowość – kurs podstawowy*, PWE, Warszawa 1998, s. 18; D. Krzywda, *Rachunkowość finansowa*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 1999.

³ Por. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm., art. 4-8.

⁴ Por. I. Olchowicz, *Rachunkowość podatkowa*, Difin, Warszawa 2003, s. 22.

⁵ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, op. cit., art. 6, ust. 1.

Zasada współmierności wynikająca z art. 6 ust. 2 u.o.r. stanowi, że dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane będą koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione.

Równorzędnie z zasadą współmierności należy stosować **zasadę ostrożności**. Stanowi ona, że poszczególne składniki aktywów i pasywów należy wyceniać, stosując rzeczywiście poniesione na ich nabycie (wytworzenie) ceny (koszty), uwzględniając w wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, w szczególności: zmniejszenie wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, zmniejszenie należności w związku z zagrożeniem ich spłaty, w formie odpisów aktualizujących wartość, wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne, wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne, rezerwy na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

Następną nadrzędną zasadą jest **zasada istotności**, która pozwala na przyjęcie przez jednostkę pewnych uproszczeń, jednak pod warunkiem, że nie wywrze to istotnie ujemnego wpływu na przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki w sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość. Określając zasady (politykę) rachunkowości, jednostki muszą mieć na uwadze konieczność wyodrębnienia w księgach wszystkich operacji gospodarczych mających znaczenie dla prawidłowości oceny ich sytuacji⁶.

Z zasadą istotności wiąże się **zasada indywidualnej wyceny** oraz **zasada zakazu stosowania kompensat**. Mówią one, że wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych należy ustalać oddzielnie oraz że nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi, a także zysków i strat nadzwyczajnych⁷.

Uregulowana w art. 5 ust. 1 u.o.r. **zasada ciągłości** stanowi, iż przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości, opisane w zakładowej dokumentacji opracowanej zgodnie z art. 10 u.o.r., należy stosować w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych.

⁶ Ibid., art. 4, ust. 1; art. 8, ust. 1.

⁷ Ibid., art. 7, ust. 3.

Zasada kontynuacji działalności oznacza, że przy stosowaniu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości przyjmuje się założenie, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmiernym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym⁸. Zasada ta znajduje swoje odbicie we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, w którym kierownik jednostki winien potwierdzić, czy jednostka jest zdolna do kontynuowania działalności, co z kolei determinuje wycenę aktywów i pasywów wraz z ustaleniem wyniku finansowego.

2. Elementy pomiaru zużycia zasobów w systemie podatkowym

Zakres przeprowadzonych ewolucyjnie zmian w polskim systemie podatkowym jest znaczący, jakkolwiek dostosowany do rzeczywiście osiąganego zakresu regulacji rynkowej w gospodarce. Można przy tym także odnotować wykorzystanie podatków w roli narzędzi, które mają przyspieszyć przemiany ustrojowe, społeczne i gospodarcze⁹.

System podatkowy definiowany jest najczęściej jako ogół podatków obowiązujących jednocześnie w danym państwie, powiązany myślą przewodnią, tak by tworzył całość organizacyjną zarówno pod względem prawnym, jak i ekonomicznym¹⁰.

Istotną trudność stanowi precyzyjne określenie „myśli przewodniej”, tzn. czynnika czy też ogniwa łączącego poszczególne podatki w system podatkowy. W literaturze wyróżnia się dwie grupy czynników: prawne i ekonomiczne. Czynniki prawne dotyczą konstrukcji prawnej systemu podatkowego i składających się nań pojedynczych podatków, a czynniki ekonomiczne dotyczą treści ekonomicznej i systemu podatkowego.

Wśród czynników prawnych wymienia się m.in.:

- przejrzystość poszczególnych aktów prawnych, które składają się na system podatkowy danego państwa i ich wewnętrzną zwartość;
- logiczną konstrukcję rokującą urzeczywistnienie zamierzonego celu¹¹.

⁸ Ibid., art. 5, ust. 2.

⁹ G. Polkowska, *Finanse publiczne*, WN PWN, Warszawa 1995, s. 118.

¹⁰ Por. A. Majchrzycka-Guzowska, *Finanse i prawo finansowe*, WN PWN, Warszawa 1995, s. 97; J. Kulicki, P. Sokół, *Podatki i prawo podatkowe*, WN PWN, Warszawa 1995, s. 27; E. Nojszewska, *Podatek dochodowy jako narzędzie polityki gospodarczej*, SGH, Warszawa 2002, s. 90.

¹¹ A. Majchrzycka-Guzowska, *Podatki w gospodarce narodowej*, WN PWN, Warszawa 1990, s. 62.

Do czynników ekonomicznych odnoszonych do systemu podatkowego literatura przedmiotu zalicza:

- wybór właściwych źródeł podatkowych;
- wybór właściwego momentu (fazy procesu ekonomicznego) przejścia podatku;
- właściwe ustalenie podmiotu gospodarczego, który ma być objęty obowiązkiem podatkowym;
- ustalenie właściwej wysokości przejmowanych podatków.

Budowa systemu podatkowego, spełniającego wiele stawianych obecnie przed nim celów, winna opierać się na bazie stanowiącej o jego rzetelności. Wydaje się, iż podstawą budowy sprawnego systemu podatkowego mogłyby się stać wypracowane w teorii zasady podatkowe.

Określane w literaturze mianem klasycznych zasady podatkowe sformułował Adam Smith w księdze V dzieła pt. *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów*, chociaż niektórzy autorzy twierdzą, że Smith powtórzył tylko myśli zawarte w dziełach Henry'ego Home'a Lorda Kames¹². Zasady te znane są do dzisiaj w lapidarnym sformułowaniu: powszechność, pewność, dogodność, taniść.

Zasada **powszechności** opodatkowania stanowi, że obywatele powinni przyczynić się do utrzymania państwa w jak najściślejszym stosunku do ich możliwości, czyli proporcjonalnie do dochodu, jaki każdy z nich osiąga. To, co nazywa się równością lub nierównością opodatkowania polega na tym, czy się zasady przestrzega, czy się je lekceważy¹³. **Pewność** jako kolejna zasada podatkowa oznacza, że podatnik powinien z góry i jasno wiedzieć, jakie podatki, w jakiej wysokości i w jakich terminach zobowiązany jest zapłacić. **Dogodność** wyraża się w tym, że podatek winien być pobierany w czasie i w sposób możliwie najdogodniejszy dla płacącego. Zasada **taniści** podnosi potrzebę dbałości o możliwie najniższe koszty poboru podatku. Według zasady taniści nie do przyjęcia jest sytuacja, w której koszty poboru podatku zbliżają się do poziomu dochodów publicznych, jakie są osiąmane z tytułu tego właśnie podatku¹⁴.

Zasady podatkowe A. Smitha są nacechowane nieufnością w stosunku do państwa i wyrażają postulaty przedsiębiorców. Z tego względu w późniejszej literaturze stawiano Smithowi zarzut¹⁵, że nie dostrzegał interesów fiskalnych państwa i nie zajmował się sprawą wydajności podatków w ich funkcji dostarczyciela dochodów publicznych¹⁶.

¹² F.K. Mann, *Geschichte der Angelsächsischen Finanzwissenschaft*, Handbuch der Finanzwissenschaft, Band I, Tübingen 1952, s. 472.

¹³ A. Smith, *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów*, WN PWN, Warszawa 2007, t. II, s. 584.

¹⁴ G. Polkowska, *Finanse...*, op. cit., s. 114.

¹⁵ Por. E. Strasburger, *Nauka skarbowości*, Warszawa 1934, s. 69.

¹⁶ Z. Fedorowicz, *Polityka fiskalna*, Wyższa Szkoła Bankowa, Poznań 1998, s. 76.

Do teorii systemu podatkowego głęboko przeniknęły zasady podatkowe sformułowane u schyłku XIX wieku przez Adolfa Wagnera, który ujął je w trzy grupy, tj. zasady techniczne, zasady ekonomiczne oraz zasady moralno-polityczne (albo sprawiedliwości podatkowej)¹⁷.

Po 1945 roku polski system podatkowy został skonstruowany na podstawie podziału podmiotów prawa podatkowego na jednostki gospodarki uspołecznionej i nieuspołecznionej¹⁸. Na zasadniczą jednak reformę opodatkowania trzeba było poczekać do 1991 roku, kiedy to została uchwalona ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, a zaraz po niej – ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych¹⁹, którą zakończyła uchwalona w 1997 roku ordynacja podatkowa, będąca kodyfikacją materialnego i procesowego prawa podatkowego. Normuje ona kwestie zobowiązań podatkowych, informacji podatkowych, postępowania podatkowego, kontroli podatkowej, czynności sprawdzających oraz tajemnicy skarbowej²⁰.

Źródła polskiego systemu podatkowego zawarte zostały w art. 217 Konstytucji RP stanowiącym, iż: nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatku następuje w drodze ustawy²¹.

3. Determinanty ustalania dochodu w aspekcie prawa bilansowego i podatkowego

Z dwoistości prawa, czyli równoległego obowiązywania prawa podatkowego i bilansowego, w jednostkach prowadzących księgi rachunkowe, na podstawie których ustalany jest zarówno wynik finansowy księgowy, jak i dochód podlegający opodatkowaniu, wynikają konsekwencje ewidencyjno-rozliczeniowe. Podstawowym wyrazem dwoistości kategorii ekonomicznych jest wynik księgowy brutto i dochód podatkowy²². Obydwa wyniki są konsekwencją odejmowania od przychodu kosztów, przy czym w aspekcie prawa podatkowego używa się pojęcia kosztów uzyskania przychodów. Omówione uprzednio zasady prawa bilansowego służą wiarygodnej informacji o uzyskanym przez jednostkę gospodarczą wyniku finansowym i jej sytuacji majątkowo-finansowej. Dla celów wy-

¹⁷ Ibid., s. 115.

¹⁸ Por. www.mf.gov.pl (dostęp: 23.04.2014).

¹⁹ *Prawo podatkowe*, red. L. Etel, Difin, Warszawa 2005, s. 341-342.

²⁰ E. Nojszewska, *Podatek...*, op. cit., s. 90.

²¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483, art. 217.

²² Por. I. Olchowicz, *Rachunkowość podatkowa*, Difin, Warszawa 2009, s. 52.

ceny zużycia lub powiększenia zasobów w prawie bilansowym za przychód uważa się uprawdopodobnione powstanie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości, w formie zwiększenia wartości aktywów albo zmniejszenia wartości zobowiązań, które doprowadzą do wzrostu kapitału własnego lub zmniejszenia jego niedoboru w inny sposób, niż wniesienie środków przez udziałowców lub właścicieli. Przez koszty ustawodawca rozumie uprawdopodobnione zmniejszenia w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów, albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli²³. Prawo podatkowe, przyjmując podstawowe definicje w zakresie pojęcia przychodu i kosztu, stosuje niewspółmierne definicje powoływanych kategorii ekonomicznych. Wyrazem braku współokreślenia ww. definicji w prawie podatkowym jest brak definicji przychodu, którą dookreśla wykładnia prawa podatkowego jako przysporzenie majątkowe. Koszty w prawie podatkowym, choć szeroko rozumiane od 2007 roku, mogą być kosztami poniesionymi w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 16²⁴. Koszty są następnie przez ustawodawcę rozróżniane jako koszty bezpośrednie i pośrednie, w zależności od powiązania poniesionego kosztu z uzyskanym przychodem. Zbliża to w pewnym sensie pojęcie współmierności zgodnie z prawem bilansowym²⁵, lecz z uwagi na niezdefiniowanie używanych przez prawo podatkowe określeń całość interpretacji pojęć pozostawiono w gestii decyzji czy interpretacji organów podatkowych. Dodatkowo pojęcie kosztu bezpośredniego czy pośredniego odnosi się w prawie podatkowym do osiągniętego przychodu, znacząc wielokrotnie co innego niż pojęcie kosztu bezpośredniego czy pośredniego w prawie bilansowym.

Analizując problematykę wyboru zasad wyceny aktywów i pasywów, przychodów i kosztów, przeprowadzono badanie wśród 73 małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe. Zadano pytanie, czy jednostka:

- kieruje się zasadami podatkowymi,
- w odniesieniu do wybranych grup aktywów i pasywów wybiera rozwiązania zgodne z prawem podatkowym, uwzględniając podstawowe zasady rachunkowości,

²³ Por. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, op. cit., art. 3, ust. 30, 31.

²⁴ Por. Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. z 2011 r., nr 74, poz. 397 z późn. zm., art. 15, ust. 1.

²⁵ Por. I. Olchowicz, *Rachunkowość podatkowa*, (wyd. 2009), op. cit., s. 59.

- w odniesieniu do wybranych grup aktywów i pasywów wybiera rozwiązania zgodne z zasadami rachunkowości z uwzględnieniem wpływu zasad podatkowych,
- kieruje się zasadami rachunkowości.
Otrzymane wyniki badań są następujące:
- w 8 ankietach – brak odpowiedzi,
- 17 jednostek gospodarczych kieruje się zasadami podatkowymi,
- 14 jednostek gospodarczych w odniesieniu do wybranych grup aktywów i pasywów wybiera rozwiązania zgodne z prawem podatkowym, uwzględniając podstawowe zasady rachunkowości,
- 25 jednostek gospodarczych w odniesieniu do wybranych grup aktywów i pasywów wybiera rozwiązania zgodne z zasadami rachunkowości z uwzględnieniem wpływu zasad podatkowych,
- 9 jednostek kieruje się zasadami rachunkowości.

Podsumowanie

Niedookreśloność podstawowych kategorii ekonomicznych, do jakich należy pojęcie przychodu i kosztu, przy braku zasad konstytuujących metodykę wyceny zużycia zasobów w prawie podatkowym czyni z omawianej materii niestabilną i subiektywną platformę wyceny i prezentacji podstawowych wielkości ekonomicznych. Cele systemu podatkowego nie są i najprawdopodobniej nie będą zbieżne z celami i zasadami prawa bilansowego. Wydaje się zasadne poszukiwanie rozwiązań implementujących wypracowane w teorii prawa podatkowego zasady, które mogą stanowić stabilną bazę budowy efektywnego systemu podatkowego. Prawo bilansowe, stanowiąc system rzetelnej informacji o podstawowych danych ekonomicznych charakteryzujących jednostki gospodarcze, winno być skorelowane ze stabilnym i opartym na trwałych zasadach systemem podatkowym, co winno się przyczynić do unifikacji zasad tworzenia jednej z podstawowych zmiennych ekonomicznych, do których należy informacja o wynikach (dochodach) osiągniętych przez jednostki gospodarcze.

Literatura

Dereń M., *Prawo podatkowe*, TNOIK OPO, Bydgoszcz 1995.

Etel L., *Prawo podatkowe*, Difin, Warszawa 2005.

Fedorowicz Z., *Polityka fiskalna*, Wyższa Szkoła Bankowa, Poznań 1998.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483.

- Krzywda D., *Rachunkowość finansowa*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 1999.
- Kulicki J., Sokół P., *Podatki i prawo podatkowe*, WN PWN, Warszawa 1995.
- Majchrzycka-Guzowska A., *Podatki w gospodarce narodowej*, WN PWN, Warszawa 1990.
- Majchrzycka-Guzowska A., *Finanse i prawo finansowe*, WN PWN, Warszawa 1995.
- Mann F.K., *Geschichte der Angelsächsischen Finanzwissenschaft*, Handbuch der Finanzwissenschaft, Band I, Tübingen 1952.
- Messner Z., *Podstawy rachunkowości*, Wydawnictwo AE w Katowicach, Katowice 2001.
- Nojszewska E., *Podatek dochodowy jako narzędzie polityki gospodarczej*, SGH, Warszawa 2002.
- Nowak E., *Rachunkowość – kurs podstawowy*, PWE, Warszawa 1998.
- Olchowicz I., *Rachunkowość podatkowa*, Difin, Warszawa 2003.
- Olchowicz I., *Rachunkowość podatkowa*, Difin, Warszawa 2009.
- Organizacja rachunkowości*, red. M. Dobija, Wydawnictwo AE w Krakowie, Kraków 1999.
- Polkowska G., *Finanse publiczne*, WN PWN, Warszawa 1995.
- Prawo bilansowe a prawo podatkowe*, red. B. Micherda, Difin, Warszawa 2007.
- Smith A., *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów*, t. II, WN PWN, Warszawa 2007.
- Strasburger E., *Nauka skarbowości*, Warszawa 1934.
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. z 2011 r., nr 74, poz. 397 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.
- www.mf.gov.pl.

THE MANAGEMENT OF THE ACCOUNTING POLICY IN TERMS OF TAX LAW

Summary

Enterprises, presenting the achieved results and their financial standing, follow the superior accounting principles shaped by theory and practice, ensuring quality traits of the information under discussion. The accounting system, based on the balance sheet law, provides multiangular pieces of information, which are also used in settlement of business entities against the fiscal environment. Tax law, regulating the fiscal environment of an enterprise, serves mainly the fiscal purposes of the state. Basing on the accounting system, it differently regulates the basic notions used to determine the revenue of an entity. It makes use of economic variables in order to display the tax result achieved by a business entity, imposing the manner of valuation and the presentation of income and costs. The aim of the article was to present the output of the law theory with

reference to shaping tax principles in comparison to the principles of bookkeeping. It has been demonstrated that the lack of precise specification of basic economic categories, among which there are the notions of income and costs, without the principles constituting the methodology of measuring the exploitation of resources in tax law, attributes the issue under discussion to an unstable and subjective platform for the valuation and presentation of basic economic figures. The great majority of the analysed business entities take into consideration tax regulations in the identification of income and tax costs. Due to the fact that the aims of the tax system do not overlap with the aims and principles of the balance sheet law, it seems justifiable to seek solutions implementing the principles created in the theory of tax law, which may constitute a stable base for building an effective tax system. Balance sheet law, constituting a system of reliable information about the basic economic data typical of business entities, should be correlated with a stable and well-founded tax system, which should contribute to the unification of the principles of creating one of the most basic economic variables, to which the information about the achieved results (income) by business entities belongs.